

De jongste minister ooit. Heeft de jeugd de toekomst?

Door [Paul Verburgt](#) - 26 oktober 2022
Geplaatst in [Milieubeleid](#) - [Zweden](#)

Het nieuwe kabinet in Zweden heeft een primeur: nooit eerder had het land een minister van 26 jaar. Het leidde tot discussie, ook hier in Nederland. Is dit nu wel zo verstandig? Of moet de jeugd de toekomst hebben?

Met de benoeming van de 26-jarige Romina Pourmokhtari als minister van Klimaat en Milieu boekte Zweden een record. Niet eerder werd in dat land zo'n jeugdig iemand tot regeringsverantwoordelijkheid geroepen.

De junior in het Nederlandse kabinet is Rob Jetten, maar die is met zijn 35 jaar een oude man vergeleken met zijn Zweedse collega.

Klaterend applaus

Op onze social media, met name op LinkedIn, de keurige site voor managers en consultants, klonk naast enige scepsis een klaterend applaus: de jeugd heeft de toekomst, zeker als het over het klimaat gaat, want daar hebben de *boomers* een janboel van gemaakt.

Ik mengde me in het debat, maar mijn aftrap was niet erg fijnzinnig ('krankzinnig') en dus kreeg ik het begrijpelijkerwijze voor mijn kiezen. Variërend van 'je bent niet goed bij je hoofd' tot verwijzingen naar mijn leeftijd: 'Van oude mensen, de dingen, die voorbij gaan', citeerde iemand de in dit verband stokoude Couperus, 41 jaar.

De jongste minister ooit. Heeft de jeugd de toekomst?

Misschien mag ik in de herkansing.

Tassendragers

Hoewel geen van de commentatoren erg veel van Romina Pourmokhtari leek af te weten, werd haar bij voorbaat en zonder aarzeling een succesvol ministerschap toegedicht.

Dat is opmerkelijk, want in ons land kan de gemiddelde politicus het niet snel goed doen en worden bij diens maatschappelijke ervaring en inhoudelijke kennis steevast grote vraagtekens gezet.

Ministers die geen weet hebben van het leven van de gewone man: *boeh!* Kamerleden die na hun studie niet veel meer hebben gedaan dan ondersteunend werk voor ministers en volksvertegenwoordigers: *tassendragers!*

Het enthousiasme voor Romina Pourmokhtari leek vooral gebaseerd te zijn op haar leeftijd en misschien ook - maar dat bleef wat verborgen - op haar sekse en migratieachtergrond.

Jeugd = deugd, oud = fout

Die jeugdige leeftijd is in de ogen van de voorstanders bijna een garantie voor een frisse, trefzekere kijk op de toekomst die zoals bekend de jeugd toebehoort. Omgekeerd staat wel vast dat de wereld van de ouderen wordt bepaald door retrospectief en conservatisme, en dan laten we hun schuld aan de dreigende ondergang van de planeet maar even buiten beschouwing.

Ik heb nul affiniteit met stereotypieën als *jeugd = deugd* en *oud = fout*. Het zit voor mij in dezelfde categorie als 'zwarten kunnen hard lopen', 'joden zijn muzikaal' en 'witte mannen zijn de schuld van alles'.

Het denken in groepen en groepskenmerken en het daaraan koppelen van een waardeoordeel die voor alle 'groepsleden' geldt, is in mijn ogen je reinste racisme en discriminatie.

Ook als zo'n waardeoordeel positief is, ik zeg het er maar even bij. Te meer omdat zo'n positief oordeel vaak het diapositief is van een negatieve waardering voor andere groepen.

Dat komt voor mij niet anders te liggen als het motief idealistisch is, wat ongetwijfeld het geval zal zijn bij de meeste supporters van Romina Pourmokhtari.

De wereld is niet monochroom

Is leeftijd dan per definitie irrelevant? Nee, natuurlijk niet, maar het is van betekenis (of kan dat zijn) van geval tot geval, van situatie tot situatie. Dat is misschien lastig voor wie het liefst een monochrome wereld leeft, maar niets is kleurrijker dan de werkelijkheid, vooral ook omdat de kleuren steeds verschieten afhankelijk van je eigen invalshoek en van de omstandigheden.

De jongste minister ooit. Heeft de jeugd de toekomst?

Dan willen vaste waarden (om het woord vooroordelen niet te gebruiken) wel eens in het gedrang komen. De veronderstelde progressiviteit van jongeren blijkt nog wel eens een dun buitenkantje op een verder zeer traditionele levenshouding. En het vermeende conservatisme bij ouderen zit misschien vaker in hun kleding dan in hun wereldbeeld.

Ik heb veel grote veranderingsoperaties in de publieke en private sector geleid, ben baas geweest in grote organisaties en geef nog steeds workshops en adviezen en steeds weer is het verrassend te zien hoe al die zogenaamde vaste waarden luchtbellen blijken te zijn.

Ik heb dan ook nooit geschroomd om 'veteranen' op reorganisaties te zetten. Of om zeer jonge mensen op zware functie te benoemen. Met wat coaching - vaak door collega's - en een niet al te grote bezorgdheid (een bedrijf gaat niet snel failliet door de een of andere stommiteit) kan veel, veel meer dan menige manager en consultant denkt.

Ministerschap is moeilijk en keihard

Spreek ik mezelf nu tegen en is de benoeming van Romina Pourmokhtari dus eigenlijk prima? Nee.

Ik kijk niet primair naar haar persoon, laat staan haar leeftijd, maar naar de functie. Het ministerschap dus.

Het ministerschap is wellicht de ingewikkeldste functie die een land te bieden heeft. Je kunt het nergens anders leren dan op de plek zelf, maar tezelfdertijd heb je daar nauwelijks de tijd en de ruimte voor. In die zin gaat het bij elke minister om - wat ze wel noemen - een kredietbenoeming.

Het is ook de functie met wellicht de meeste maatschappelijke impact. De vraagstukken waarvoor een minister komt te staan en de beslissingen die hij of zij moet nemen, raken veelal miljoenen mensen. Ze kunnen worden getroffen in hun portemonnee, in hun veiligheid, in hun gezondheid, in hun werk, voeding en behuizing. Niet alleen voor de korte termijn, maar vaak ook voor jaren.

Zeker in het instabiele tijdsgewricht waarin we leven, komen daar vitale zaken als oorlog en vrede (Zweden heeft net het lidmaatschap van de NAVO aangevraagd), energie, klimaat, migratie en integratie bij.

De functie vraagt ook vaardigheden op het internationale toneel, waar het vaak hard tegen hard gaat en waar voor zwakke of onervaren onderhandelaars weinig mededogen bestaat.

Eenzame positie

Dat is niet anders in het eigen land, zelfs niet in het eigen kabinet. Een kabinet is doorgaans niet een rustige haven waar ministers als vrienden samenwerken en in voorkomende gevallen junior-collega's zouden kunnen coachen. Ook in kabinetten, zeker in coalitiekabinetten is er strijd en is een collega net zo vaak medestander als tegenstander.

De jongste minister ooit. Heeft de jeugd de toekomst?

Dit betekent dat Romina Pourmokhtari voor haar ministerschap heel veel meer moet meebrengen dan voor welke andere functie ook. Van de ambtenaren op haar departement mag verwacht worden dat die haar steunen, maar uiteindelijk moet de minister de richting bepalen en de knopen doorhakken.

Na haar benoeming zei Romina dat ze zich zou omringen met ervaren mensen, maar los van een enkele politieke medewerker en persoonlijke adviseur zullen dat allemaal mensen zijn die vroeg of laat van haar leiding verwachten of met haar in strijd zullen zijn. Dat is het ministerschap.

Wie is Romina Pourmokhtari?

De nieuwe minister is in 1995 geboren uit ouders die om politieke redenen uit Iran zijn gevlucht. Na haar middelbare school deed ze politieke wetenschappen aan de universiteit van Uppsala. In 2019 studeerde ze af.

Tijdens haar studie werd ze lid van Liberala Ungdomsförbundet (LUF), de jongerenorganisatie van de Folkspartiet Liberalerna, de rechts georiënteerde liberale partij in Zweden. In 2018 werd ze eerste vicevoorzitter van het LUF en een jaar later voorzitter.

Dit voorzitterschap combineerde ze vanaf 2018 met de functie van politiek assistent van een gemeenteraadslid van Stockholm.

In september 2022 werd ze voor de Folkspartiet Liberalerna verkozen tot lid van de Riksdag, het Zweedse parlement. Kort daarop volgde haar benoeming als minister van Klimaat en Milieu in het rechtse kabinet, dat dankzij gedoogsteun van de omstreden rechts-radicalen Sverigedemokraterna (SD) kon aantreden.

We kunnen hier zonder gevaar zeggen dat de nieuwe minister van start gaat met een tamelijk dun cv, opgebouwd in een beschermde omgeving. Geen verwijt, want op die leeftijd is dat nogal normaal.

Een rechtse Greta Thunberg?

Je mag aannemen dat de nieuwe Zweedse premier zich bewust is van de importantie van het ministerschap. Dat hij begrijpt dat er aan elke benoeming een groot afbreukrisico zit en dat je met een junior als Romina Pourmokhtari nog meer risico loopt. En dat hij begrijpt dat de bevolking recht heeft op de beste kandidaten die beschikbaar zijn.

Waarom dan toch zijn keuze?

In elk geval niet Romina Pourmokhtari's expertise op het gebied van klimaat en milieu. Ze hield zich daar nooit mee bezig. 'Mijn voornaamste ambitie is', aldus Romina in een interview, 'de vrijheid te verdedigen en mensen gelijke kansen te bieden', reden waarom ze vooral aan het werk was met onderwijs en integratie.

De jongste minister ooit. Heeft de jeugd de toekomst?

Het leidde tot kritiek op haar benoeming en dat is ook wel logisch. Te meer omdat de nieuwe regering niet over lijkt te lopen van commitment met klimaat en milieu. Het departement van Milieu is zelfs opgeheven en als een soort afdeling onder gebracht in het ministerie van Economische Zaken.

In elk geval ontstond in de samenleving het gevoel dat de premier aan *greenwashing* deed. Romina, de rechtse Greta Thunberg, het groene vijgenblad op een rechts, terughoudend klimaatbeleid.

Geloofwaardigheid is problematisch

Kennis is aan te leren. Vraag maar aan Rob Jetten die inmiddels ook weet dat stikstof niet als een deken over ons land ligt en dat je met kernenergie je huis niet kan verwarmen.

Romina Pourmokhtari is vast slim en zal haar kennisachterstand wel inlopen. Maar dan komt ze weer met een ander leidend motief uit haar vorige leven in conflict. Als voorzitter van de jongerenbond van de Liberale partij was ze scherp gekant tegen overheidsinmenging. Echter, als iets bij klimaat- en milieubeleid hoort, dan zijn het wel regulering, dwang en sancties door de overheid.

Het stelt vroeg of laat de vraag naar haar geloofwaardigheid. Een vraag die nu al speelt op een ander terrein, de gedoogsteun die Sverigedemokraterna aan het kabinet geeft. Romina Pourmokhtari heeft zich altijd verzet tegen samenwerking met deze rechts-radical club en nu gaat ze opeens in een regering zitten die alleen met steun van de SD kon ontstaan.

Onverstandig en wellicht ook unfair

Het gaat ongetwijfeld spannend worden voor Romina Pourmokhtari. Ambitieuze en behendig, zo niet lenig is ze zonder meer, maar hoe blijf je met zo'n dunne voorgeschiedenis, inhoudelijke onervarenheid en nogal afwijkende politieke oriëntatie overeind? Dat is een vraag die ik niet alleen stel, achter mijn pc in Nederland, maar die natuurlijk ook door de burgers in Zweden wordt gesteld, die direct met de gevolgen van haar succes of mislukken zullen worden geconfronteerd.

Ik zou als ik Romina Pourmokhtari was heel ernstig hebben getwijfeld en die benoeming niet hebben aanvaard. En was ik de premier dan had ik haar niet gevraagd. De kans dat het mis gaat of dat ze hooguit voor Greta mag spelen, is levensgroot. Daar sta je dan met 'de jeugd heeft de toekomst'. Onverstandig. En wellicht nog *unfair* naar Romina Pourmokhtari ook.

Doet u **als donateur** mee aan Wynia's Week? Van harte welkom! Doneren kan [HIER](#). Hartelijk dank!